

İŞÇİLERİMİZ KENDİSİNE ÇOK ŞEY BORÇLU...

Dr. Engin TONGUÇ
İç Hastalıkları Uzmanı
İş ve Meslek Hastalıkları Uzmanı

Dr. Haldun Siner ile 1973 yılında SSK'da başlayan çalışma ve amaç birliği arkadaşlığımızın, çok yakın dostluğumuzun noktalanmasından büyük üzüntü ve acı duydum.

1973'te SSK yönetimince meslek hastalıkları konusundaki yetersizliklerin giderilmesi için yeni atılımlara girişilmesi öngörülüyordu ve yeni kurulmakta olan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi (İSGÜM) ile işbirliği yaparak çalışma görevi bana verildi. Çalıştığım SSK hastanesinde ayrılmış yataklar meslek hastalıkları şüphesi olan hastalar için kullanılacak ve İSGÜM'ün teknik ve laboratuvar olanaklarından yararlanılarak kesin tanımlar konulacaktı. Bu arada, bir SSK dispanserinin pilot bölge olarak seçilip işyerleri ile yakın ilişki içerisinde çalışarak bölgedeki işyerlerinde meslek hastalığı şüphelileri bulması gerekiyordu. O günlerde ortaya çıkan ve iş ortamından kaynaklandığı anlaşılan yaygın zehirlenmelerin çözümü için İstanbul'da SSK'nın Osmaniye Dispanseri bölgesindeki bir ayakkabı yapım fabrikasına gidildi. Dispanser'in Başhekimisi Dr. Haldun Siner'i böyle tanıdım. İSGÜM Müdürü Dr. İsmail Topuzoğlu ile birlikte, Haldun'un dispanserinde, bölgedeki işyerleriyle yakın ve sürekli bir ilişki içerisinde çalışan bir ekip kurmuş olduğunu şaşkınlıkla gözledik. Aradığımızı bulmuştuk. Haldun'la bundan böyle meslek hastalıkları konusunda SSK'da yapılmasını tasarladığımız gelişmelerde birlikte çalışacak, tutucu SSK bürokrasisine karşı ikimiz birlikte savaşıcağıktık. Tam bir görüş ve anlayış birliği içerisindeydik. Önemli isteklerimizden birisi, Ankara ve İstanbul'da meslek hastalıkları hastanelerinin kurulmasıydı. SSK yöneticileriyle birçok toplantı yapıldı, komisyonlar kuruldu, bitmeyen tartışmalar yapıldı, sonuca ulaşmak için raporlar yazıldı, rafa kaldırıldı, bürokrasinin her türlü oyunu denendi. İşçilerden güçlü bir istek gelmedikçe, alışlagelmiş dar anlamlı tedavi hekimliğini aşarak

koruyucu hekimlik alanına bulaşmanın, işyerleri ile sıkı işbirliğine girmenin gerekliliğine yanaşılmıyordu. Tüm bu süreçte Haldun, düşündüklerini çekinmeden, sözü dolandırmadan söylüyordu; yeri geldiğinde üstlerimize kafa tutuyorduk. Böyle bir savaşıma yürütebilmemizin bir nedeni de SSK yönetiminde bizden yana destekçilerin bulunmasıydı: Dr. Erdal Atabek Yönetim Kurulu Üyesi olarak (daha sonra Genel Müdür ve Müsteşar) ağırlığını koyuyordu. Bir ara Avrupa'daki benzer kuruluşları incelemek üzere ikimizin de işyeri aylığına gönderilmemiz kararını çıkarttı. Yapmaya çalıştığımız işin özelliği hiç dikkate alınmadan, Haldun'un beklenmedik şekilde Dispanserden alınıp Eyüp Hastanesi Başhekimliğine atanması yeni bir bunalım nedeniydi. Ekibi dispanserde kalmıştı. Ama O, bu olumsuz durumu, arkadaşlarını tek tek Eyüp'e naklettirerek olumluya çevirdi. Şimdi artık hasta yatağı da vardı; bu konuda Ankara'ya bağımlılığı azalmıştı.

Birçok açıdan ibretlik uğraşların ayrıntılarına girmeyeceğim. Hep birbirimize destek olduk, birbirimizi koruduk. Sonunda Haldun Kartal'daki Meslek Hastalıkları Hastanesi'ni açmayı başardı. Ekibi ile işi yürütüyordu. Son derece enerjik, çalışkan ve becerikliydi, çalışma arkadaşlarını da yetiştiriyordu. Ekibiyle işyerlerinde yaptığı incelemeler sonucu, Türkiye'de o güne kadar bulunmayan birçok meslek hastalığı ortaya çıkarılmıştı. Hiçbir şekilde bir maddi çıkar beklemeden çalışıyordu, son derece güvenilir bir iş arkadaşı ve yöneticiydi. İş sağlığı ve meslek hastalıkları konusu yaşamının amacı, tutkusu ve ideali olmuştu. O zamana kadar hiç ele alınmamış bir konuya da yer vermeyi düşünmüştük: Mesleki rehabilitasyon! SSK Yönetim Kurulu'ndan "meslek hastalığı musabı hastaların rehabilitasyonu" için bölümün kurulması kararı çıktı. Karar yanlıştı; yapılacak olan

meslek hastalarının rehabilitasyonu değil, mesleksi rehabilitasyon, yani özellikle iş kazası ve meslek hastalığı geğirmişlere, özúrlülere yapabilecekleri yeni bir meslek öğretilmesi idi. Bu kavramın inceliğini bilen olmadığı için karar bu şekilde çıkmıştı! Ama bu bize yeterliydi. Hastane'nin adı konu: Kartal Meslek Hastalıkları Hastanesi ve Mesleki Rehabilitasyon Merkezi. Haldun bu çalışmaların yapılabilmesi için gerekli olan işbirliği arayışlarına hemen başladı. Ne yazık ki, bu bölüm kurulamayacak, hastaneye genel sağlık hizmeti verecek bölümlerin de sokulmaya kalkışılması üzerine Haldun ve bazı arkadaşları istifa ederek emekliliklerini isteyeceklerdi. Mesleki rehabilitasyon konusuna da bir daha el atılmayacaktı.

Tarihi geğmişi iyi anlaşıldığında adı Meslek Hastalıkları Hastanesi'ne çevrilen bu hastaneye Haldun Sırer adının verilmesi önerisi desteklenmelidir.

Haldun emeklilik yaşamı süresince de iş sağlığı ve meslek hastalıkları konusunda önemli hizmetler yapmıştır. Bu alanda çeşitli kuruluşlara, tabip odalarına danışmanlık, TTB'nin işyeri hekimliği için açtığı sertifika kurslarında öğretim görevi, hocalık gibi... Enerjisi, tutkusu, ideali onu her zaman canlı, yardıma hazır tutmuştur. Hiçbir kişisel karşılık beklemeden, şan-şöhret yolunda koşmadan, özveri ile meslek yaşamını anlamlandırmıştır. Ülkemizde meslek hastalıklarının önemli bir sorun olduğunun kanıtlanması, bu hastalıkların önlenmesi için yaptığı hizmetler unutulamaz, unutulmayacaktır. Her zaman sevgi ve anlayışla yaklaştığı işçilerimiz kendisine çok şey borçludurlar. Hizmetleri ve değeri zamanla daha iyi anlaşılacaktır.

Meslek yaşamının en anlamlı bir döneminde birlikte savaşım verdiğim, çok yakın, çok içten arkadaşlık ettiğimiz Haldun kardeşimi yitirmekten son derece üzgünüm, onu çok özleyeceğim...